

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09-202/ 21.01.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация за специалност **код 6210505** „Птицевъдство“ от професия **код 621050** „Животновъд“ от професионално направление **код 621** „Растениевъдство и животновъдство“.

21.1.2021 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

Приложение

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	621	РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО
Професия	621050	ЖИВОТНОВЪД
Специалност	6210505	ПТИЦЕВЪДСТВО

Утвърдена със Заповед № РД09-202/ 21.01.2021 г.

София, 2021 г.

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по специалност код **6210505** „Птицевъдство“, професия код **621050** „Животновъд“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия „Животновъд“, специалност „Птицевъдство“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – осемнадесет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
- критериите за оценяване на резултатите от обучението;
- система за оценяване;
- препоръчителна литература.
- Приложения:
 - а. Примерен изпитен билет;
 - б. Примерно индивидуално задание;
 - в. Примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията, се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача се определят към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:

- целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
- представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
- продължителност на работа с теста;
- начин на оценяване на резултатите от теста.

2. Методически указания за комисията по оценяване

Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на

училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността, се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ

*Изпитна тема № 1: **БИОЛОГИЧНИ И СТОПАНСКИ ОСОБЕНОСТИ НА ПТИЦИ***

Произход и одомашняване на птици. Биологични и стопански особености на птиците. Зоохигиенни изисквания към помещения за птици. Профилактични мероприятия, провеждани в птицеферма. Методи и средства за осигуряване на хигиенна среда в помещенията за птици. Машини за обеззаразяване – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Посочва произхода и обяснява начина на одомашняване на птици.	18
2. Обяснява биологичните и стопанските особености на птици.	18
3. Посочва зоохигиенните изисквания към помещения за птици.	16
4. Посочва профилактичните мероприятия, които се провеждат в птицеферма и обяснява необходимостта от тях.	16
5. Описва методите и посочва средствата, необходими за осигуряване на хигиенна среда в помещения за птици.	16
6. Описва устройството на машини за обеззаразяване и посочва начина им на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: МЕТОДИ НА РАЗВЪЖДАНЕ В ПТИЦЕВЪДСТВОТО

Чистопородно развъждане – цел, развъждане по линии в птицевъдството. Кръстосване – видове кръстоски и цел. Хибридизация – същност и цел. Отбор – същност и видове. Подбор – същност и видове. Машины за торене с течни торове – видове, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Обяснява чистопородното развъждане, като посочва основната цел и описва развъждане по линии в птицевъдството.	18
2. Обяснява кръстосването, основната му цел и посочва видовете кръстоски.	16
3. Обяснява хибридизацията и посочва основната цел.	18
4. Обяснява същността на отбора и описва видовете отбор.	16
5. Обяснява същността на подбора и описва видовете подбор.	16
6. Описва устройството на машини за торене с течни торове и посочва видовете и начина им на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: ПОРОДА И ПОРОДООБРАЗУВАНЕ

Порода и породообразуване. Структура. Класификация на породите птици. Незаразни болести по птиците. Оперение и линеене при птиците. Почвообработващи фрези – видове, работни органи и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Дава определение за порода и посочва причините при породообразуване.	18
2. Посочва отделните градивни единици на породата.	18
3. Описва класификацията на породите птици в зависимост от стопанските качества.	16
4. Посочва незаразните болести по птиците, назовава причините за възникването им и описва клиничните признаци на отделните незаразни болести.	16
5. Обяснява предназначението на оперението, оцветяване на перата и използването за аутосексингови хибриди. Описва процеса на линеене и факторите, които влияят при линеенето.	16
6. Посочва видовете почвообработващи фрези, работните органи и начина на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: ЕКСТЕРИОР, КОНСТИТУЦИЯ И КОНДИЦИЯ НА ПТИЦИ

Екстериор – определение и начини на преценяване. Екстериорни особености при различните продуктивни направления. Конституция – определение и конституционни типове. Кондиция – определение, видове и влияещи фактори. Едногодишни бобови фуражни култури – видове, стопанско значение и съхранение. Хранилки и поилки в птицевъдство – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Дава определение за екстериор и посочва начини на преценяване.	18
2. Посочва екстериорните особености на различните продуктивни направления птици.	16
3. Дава определение за конституция и посочва особеностите на отделните конституционни типове птици.	18
4. Дава определение за кондиция, посочва видове и обяснява влияещите фактори.	16
5. Посочва едногодишни бобови фуражни култури, описва стопанското значение и посочва начина на съхранение.	16
6. Описва устройството и посочва начина на действие на хранилки и поилки в птицевъдство.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: ПОРОДИ КОКОШКИ ЗА ЯЙЦА

Породи кокошки за яйца – представители, екстериор и стопански качества на породите. Фактори, влияещи върху носливостта. Хуманно отношение на хващане и фиксиране на птици за манипулация. Женска полова система на птиците – анатомично устройство и физиологични особености. Царевича - стопанско значение и съхранение. Машини за разсаждане – видове, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Посочва породи кокошки за яйца и описва екстериора и стопанските качества на породите.	18
2. Посочва и обяснява факторите влияещи върху носливостта.	16
3. Обяснява хуманното отношение на хващане и фиксиране на птиците за манипулация.	18
4. Описва анатомичното устройство и физиологичните особености на женска полова система при птици.	16
5. Обяснява стопанското значение на царевичата и посочва начини на	16

съхранение.	
6. Описва устройството на машини за разсаждане и посочва видовете и начина им на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6: ПОРОДИ КОКОШКИ ЗА МЕСО

Породи кокошки за месо – представители, екстериор и стопански качества на породите. Фактори, влияещи върху месодайната продуктивност при птиците. Причинителите на основните заразни болести при животните – бактерии, вируси и гъби. Храносмилателна система при птиците – анатомично устройство и физиологични особености. Производство на люцерна – стопанско значение, грижи през вегетацията прибиране и съхраняване на продукцията. Машини за торене с минерални торове – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Посочва породи кокошки за месо, описва екстериора и стопанските качества на породите.	18
2. Посочва факторите, влияещи върху месодайната продуктивност при птиците.	18
3. Описва основните причинители на заразните болести при животните, прави характеристиката на вируси, бактерии и гъби.	16
4. Описва анатомичното устройство и физиологичните особености на храносмилателната система при птици.	16
5. Описва стопанското значение, посочва грижите през вегетацията, начините на прибиране и съхранение на люцерна.	16
6. Описва устройство на машини за торене с минерални торове и посочва начина им на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: ПОРОДИ КОКОШКИ ОТ КОМБИНИРАНО НАПРАВЛЕНИЕ

Породи кокошки от комбинирано направление – представители, екстериор и стопански качества на породите. Контрол на живото тегло на подрастващи пилета – периодичност и начини. Качества на яйцата за прясна консумация. Състав и свойства на почвата. Недоимъчни болести при птиците. Вентилация и вентилационни системи в птицевъдството.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Посочва породи кокошки от комбинирано направление, описва екстериора и стопанските качества на породите.	18
2. Посочва периодичността и начините за контролиране на живото тегло на подрастващи пилета.	18
3. Посочва изискванията, на които трябва да отговарят яйцата за прясна консумация.	16
4. Описва състава и свойствата на почвата.	16
5. Посочва недоимъчните болести при птиците и описва клиничната им картина.	16
6. Посочва видовете вентилация и описва вентилационните системи през сезоните.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: ПОРОДИ ПУЙКИ

Породи пуйки от лек, среден и тежък тип - представители, екстериор и стопански качества на породата. Фактори, влияещи върху продуктивността на пуйките. Анатомични и физиологични особености при птиците. Профилактични мероприятия и мерки за борба със заразните болести по птиците. Сеитбообръщения и необходимост от редуване на културите. Култиватор за междуредова обработка – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Посочва породи пуйки от лек, среден и тежък тип, описва екстериора и стопанските качества на породите.	18
2. Посочва и обяснява факторите, влияещи върху продуктивността при пуйките.	18
3. Описва анатомичните и физиологичните особености при птиците.	16
4. Описва профилактичните мероприятия и мерките за борба със заразните болести по птиците.	16
5. Описва сеитбообръщение и обяснява необходимостта от редуването на културите.	16
6. Описва устройството на култиватор за междуредова обработка и посочва начина на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: ПОРОДИ ГЪСКИ

Породи гъски от тежък, средно тежък и лек тип – представители, екстериор и стопански качества на породите. Изисквания за хуманно отношение при транспорт на птици. Мъжка полова система на птици – анатомично устройство и физиологични особености. Зоонози – същност и разпространение на зоонозите. Слънчоглед – стопанско значение, прибиране и съхранение. Обработка на почвата – цел и видове.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Посочва породи гъски от тежък, средно тежък и лек тип, описва екстериора и стопанските качества на породата.	18
2. Посочва изискванията за хуманно отношение при транспорт на птици.	18
3. Описва анатомичното устройство и физиологичните особености на мъжка полова система при птици.	16
4. Дава определение за зоонози и обяснява начина им на разпространението.	16
5. Обяснява стопанско значение на слънчоглед, посочва начините на събиране и съхранение на продукцията.	16
6. Описва видовете обработка на почвата и тяхната цел.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: ПОРОДИ ПАТИЦИ

Породи патици за яйца, за месо и общоползвателен тип – представители, екстериор и стопански качества на породата. Контрол на живото тегло при патици. Профилактични мероприятия при изграждане на птицеферма. Болест – същност на понятието и начини на протичане на болестите. Пшеница – стопанско значение, прибиране и съхраняване на продукцията. Сеялка за точна сеитба – работни органи, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Посочва породи патици за яйца, за месо и общоползвателен тип, описва екстериора и стопанските качества на породата.	18
2. Описва периодичността и начините за контролиране на живото тегло на патици.	18
3. Посочва профилактичните мероприятия при изграждане на птицеферма.	16
4. Дава определение за понятието „болест“ и описва начините на	16

протичане на болестите.	
5. Описва стопанското значение на пшеницата, посочва начините на прибиране и съхраняване на продукцията.	16
6. Описва устройството на сеялка за точна сеитба, посочва начина на действие и работните органи.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 11: ИНКУБАЦИЯ

Избор на яйца за разплод. Биологичен контрол на яйцата – цел и дни за овоскопиране на яйцата. Неблагоприятни фактори, прекъсващи развитието на ембриона между 4-ия и 6-ия ден от инкубацията. Технология на инкубацията – изисквания за температура, влажност, обръщане, вентилация, прехвърляне на яйцата, темпериране и фумигация. Продължителност на люпене на яйцата от кокошки, пуйки, патици, гъски, фазани. Съоръжения за отопление в птицефермите – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Посочва показателите при избор на яйца за разплод.	18
2. Обяснява целта на биологичния контрол на яйцата, описва процеса на овоскопиране и периодичността.	18
3. Описва неблагоприятните фактори, прекъсващи развитието на ембриона между 4-ия и 6-ия ден от инкубацията.	16
4. Описва технологията на инкубацията – изисквания за температура, влажност, обръщане, вентилация, прехвърляне на яйцата, темпериране и фумигация.	16
5. Посочва дните на продължителността на люпене на яйцата от кокошки, пуйки, патици, гъски, фазани.	16
6. Описва устройството и посочва начина на действие на съоръжения за отопление в птицефермите.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 12: ХРАНЕНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПТИЦИ ОТ ЯЙЦЕНОСНО НАПРАВЛЕНИЕ

Хранене на разплодни носачки – основни фуражи и добавки и количества необходими за изхранването им. Хранене на стокови носачки - основни фуражи и добавки и количества необходими за изхранването им. Жизнени параметри за отглеждане на разплодни носачки.

Жизнени параметри за отглеждане на стокови носачки. Събиране, сортиране, съхранение и транспортиране на яйца за консумация. Пръскачки – видове, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Посочва основните фуражи и добавки при хранене на разплодни носачки и необходимите количества за изхранването им.	18
2. Посочва основните фуражи и добавки при хранене на стокови носачки и необходимите количества за изхранването им.	18
3. Посочва жизнените параметри за отглеждане на разплодни носачки.	16
4. Посочва жизнени параметри за отглеждане на стокови носачки.	16
5. Описва процесите на събиране, сортиране, съхранение и транспортиране на яйца за консумация.	16
6. Описва устройството на пръскачките и посочва видовете и начина им на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 13: ХРАНЕНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПИЛЕТА-БРОЙЛЕРИ.

Хранене на пилета-бройлери – особености, основни фуражи и добавки. Жизнени параметри за отглеждане на пилета бройлери. Оборудване на сгради за зареждане на еднодневни пилета – бройлери. Зоохигиенни изисквания при подово отглеждане на пилета бройлери. Транспортиране на угоени пилета-бройлери до кланицата – изисквания. Брани – видове, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на пилета–бройлери и посочва основните фуражи и добавки, които се използват.	18
2. Посочва жизнените параметри за отглеждане на пилета бройлери.	18
3. Описва оборудването на сгради за зареждане на еднодневни пилета–бройлери.	16
4. Посочва зоохигиенни изисквания при подово отглеждане на пилета–бройлери.	16
5. Посочва изискванията за транспортиране на угоени пилета–бройлери до кланицата.	16
6. Описва устройството, посочва видовете и начина на действие на брани.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 14: ХРАНЕНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА РОДИТЕЛИ ЗА БРОЙЛЕРИ

Хранене на родители за бройлери – особености, основни фуражи и добавки. Жизнени параметри за отглеждане на родители за бройлери. Оборудване на сгради за подово отглеждане на родители за бройлери. Анатомични и физиологични особености на храносмилателната система при птици и връзката им с изхранването им. Събиране, сортиране и съхранение на яйца за люпене. Центробежен тороразпръсквач -устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на родители за бройлери и посочва основните фуражи и добавки, които се използват.	18
2. Посочва жизнените параметри за отглеждане на родители за бройлери.	18
3. Описва оборудването на сгради за подово отглеждане на родители за бройлери.	16
4. Обяснява анатомичните и физиологичните особености на храносмилателната система при птици и връзката с изхранването им.	16
5. Обяснява същността на процеса на събиране, сортиране и съхранение на яйца за люпене.	16
6. Описва устройство и начина на действие на центробежен тороразпръсквач.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 15: ХРАНЕНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПУЙКИ

Хранене на пуйки и пуйчета – особености, основни фуражи и добавки. Жизнени параметри при отглеждане на пуйчета и пуйки. Грижи за малки пуйчета. Оборудване на сгради за отглеждане на пуйки и пуйчета. Ечемик – стопанско значение и съхранение. Бутална сламопреса – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на пуйки и пуйчета, посочва основните фуражи и добавки, които се използват.	18
2. Посочва жизнените параметри при отглеждане на пуйчета и пуйки.	18
3. Посочва изискванията при грижите за малки пуйчета.	16
4. Посочва необходимото оборудване на сгради за отглеждане на	16

пуйки и пуйчета.	
5. Обяснява стопанското значение на ечемика и посочва начините на съхранение.	16
6. Описва устройство и посочва начина на действие на бутална сламопреса.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 16: ХРАНЕНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА ГЪСКИ

Хранене на гъски – особености, основни фуражи и добавки. Жизнени параметри при отглеждане на гъски. Грижи за малки гъсета. Оборудване на сгради за отглеждане на гъски. Инфекция – видове инфекции. Косачки – видове, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на гъски, посочва основните фуражи и добавки, които се използват.	18
2. Посочва жизнените параметри при отглеждане на гъски.	18
3. Посочва изискванията за отглеждане на малки гъсета.	16
4. Посочва необходимото оборудване на сгради за отглеждане на гъски.	16
5. Дава определени за понятието инфекция и описва видове инфекция.	16
6. Описва устройството и посочва видовете и начина на действие на косачките.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 17: ХРАНЕНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПАТИЦИ

Хранене на патици – особености, основни фуражи и добавки. Жизнени параметри при отглеждане на патици. Грижи за малки патета. Оборудване на сгради за отглеждане на патици. Анатомични и физиологични особености при птици. Машини за торене с прахообразни торове – устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на патици, посочва основните фуражи и добавки, които се използват.	18
2. Посочва жизнените параметри при отглеждане на патици.	18
3. Посочва изискванията за отглеждане на малки патета.	16

4. Посочва необходимото оборудване на сгради за отглеждане на патици.	16
5. Описва анатомичните и физиологичните особености при птици.	16
6. Описва устройството на машини за торене с прахообразни торове и посочва начина им на действие.	16
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 18: ЗООХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПТИЦИ

Изисквания по отношения на терена. Изисквания по отношение на ситуационното разпределение на сградите. Изисквания по отношение на животновъдните сгради. Хуманно отношение на животните при клане. Почистване и съхранение на тор в птицефермите. Редосеялка – работни органи, устройство и действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Посочва изисквания по отношения на терена за избор на птицеферма.	18
2. Обяснява разполагането на сградите за най-ефективно изпълнение на технологичния процес и профилактичните зони. Описва профилактичните зони и ветеринарно-санитарните сгради и съоръжения.	18
3. Посочва вид, капацитет, ограждащи елементи и вътрешно обзавеждане на сградите.	16
4. Обяснява подхода и хуманното отношение при клане на птици, гарантиращи запазване качеството на месото.	16
5. Описва начините на почистване и съхранение на тор в птицефермите.	16
6. Описва устройството, посочва видове работни органи и начина на действие на редосеялка.	16
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване трите имена на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и

изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита част по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Окачествяване на кокоши яйца, предназначени за инкубация.

1. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- Спазва правилата на ЗБУТ;
- Определя теглото на яйцата и ги класифицира, годни и негодни за разплод;
- Изчислява индекса на формата на яйцата и ги класифицира;
- Избира яйцата за разплод по външен вид на черупката;
- Окачествява яйца за разплод по външен вид.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>	<i>Тежест</i>
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		<i>да/не</i>
<i>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства</i>		
<i>1.2. Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда</i>		
<i>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за</i>		

своевременна реакция <i>Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията	2	
2.2. Целесъобразна употреба на материалите	2	
2.3. Работа с равномерен темп за определено време	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица	3	
3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства)	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20
4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното практическо задание		50
6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
	Общ брой точки:	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалността код 6210505 „Птицевъдство“, професия код 621050 „Животновъд“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Андреев, А. и колектив. Отглеждане на селскостопански животни, Дионис, София, 1993.
2. Андреев, А. и колектив. Животновъдство, Дионис, София, 1993.
3. Величков, В., и колектив. Частно животновъдство, Земиздат, София, 1987.
4. Кайтазов, Г., Диваров, И., Ганчовски, И. Общо животновъдство, Земиздат, София, 1988.
5. Тодоров, Н. Приложно хранене на селскостопанските животни, ИФО Дизайн, 2016.
6. Препоръки за хуманно отношение към животните, МЗХ, 2005.
7. Спасов, М. Справочник по животновъдство, Земиздат, София, 1999.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Нели Шаркова – ПГСС „Земя“, гр. Провадия
2. Пенка Канова – ПГСС „Ангел Кънчев“, гр. Русе

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

a) примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА,
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия код 621050 „Животновъд“
специалност код 6210505 „Птицевъдство“**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия код 621050 „Животновъд“
специалност код 6210505 „Птицевъдство“**

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за разработване на писмен тест

- **примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори**

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професия код 621050 „Животновъд“, за специалност код 6210505 „Птицевъдство“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак X, а за другите типове задачи начина на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

- **разработване на тест**

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

1. Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II.	Извличане на съществен смисъл от	Преобразува, различава,

Разбиране 0 - 4 точки	изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва

2. Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема №

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема №	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Посочва произхода и обяснява начина на одомашняване на птици.	18	1	1	2
2. Обяснява биологичните и стопанските особености на птици.	18	1	1	2
3. Посочва зоохигиенните изисквания към помещения за птици.	16	1	2	1
4. Посочва профилактичните мероприятия, които се провеждат в птицеферма и обяснява необходимостта от тях.	16	1	2	1
5. Описва методите и посочва средствата, необходими за осигуряване на хигиенна среда в помещения за птици.	16	1	2	1
6. Описва устройството на машини за обеззаразяване и посочва начина им на действие.	16	3	1	1
Общ брой задачи:		8	9	8
Общ брой точки:	100	16	36	48
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

7. Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

• **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**

- Въпроси и задачи за свободно съчинение;
- Въпроси и задачи за тълкуване;

• **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**

- Въпроси и задачи за допълване на дума, или фраза или елемент от чертеж/схема;
- Въпроси и задачи за заместване;

• **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**

- Задачи с един или повече верни отговори;
- Въпроси за избор между вярно и грешно

4. Примерни тестови задачи

4.1. Примерна тестова задача от равнище „Знание

Посочете оптималната температура за люпене на кокоши яйца в инкубационния шкаф:

- а) $t - 36,7 - 37,8 \text{ C}$
- б) $t - 37,5 - 37,8 \text{ C}$
- в) $t - 36,5 - 37,0 \text{ C}$
- г) $t - 37,5 - 38,0 \text{ C}$
- д) $t - 37,5 - 38,5 \text{ C}$

макс. 2 т.

Еталон на верния отговор: б)

Ключ за оценяване:

Отговор б) – 2 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

4.2. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране

Определете вярното твърдение:

а) при биологичен контрол на яйцата с умрели ембриони през първия и втория ден от инкубацията се наблюдава жълто-кафяво петно, а при по-късно умрелите тъмно кафява черта или пръстен;

б) при биологичен контрол на яйцата с умрели ембриони през първия и втория ден от инкубацията се наблюдава бистри яйца, а при по-късно умрелите са с увеличена въздушна камера и подвижен жълтък;

в) при биологичен контрол на яйцата с умрели ембриони през първия и втория ден от инкубацията се наблюдава увеличена въздушна камера, а при по-късно умрелите се очертава мрежа от кръвоносни съдове;

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

Отговор а) - 4 точки;

При посочени повече от един отговор - 0 точки;

Всички останали отговори - 0 точки;

4.3. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

макс. 6 т.

Попълнете пропуснатите дни за извършване прегледите на видове яйца при инкубирането:

ВИД ПТИЦИ	I – преглед – ден	II – преглед - ден	III – преглед - ден
Кокоши	6	18
Пуйки	13
Патици	13	25
гъски	8

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

I – преглед: пуйки, патици на 7-ия ден – 2 точки;

II – преглед: кокоши на 11-ия ден, гъски на 15-ия ден – 2 точки;

III – преглед: пуйки на 25-ия ден, гъски на 28-ия ден – 2 точки;

При посочен един верен отговор от един вид птици – 1 точка